QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Nru.: 1218/19 MH

Illum, 29 ta' Settembru, 2021

Kummissarju tat-Taxxi

vs

Film Corporation Malta Limited
Anastasia Vladirimovna Budykho

Il-Qorti:

Rat **ir-rikors tar-rikorrenti tad-19 ta' Diċembru 2019** permezz ta' liema premettew:

"Jesponi bir-rispett:

Illi l-esponenti gew notifikati bl-Ittra Ufficjali bin-Numru 4708/19 fl-ismijiet hawn fuq premessi u datat 28 ta' Novembru 2019, fejn f'din l-istess ittra ufficcjali, il-Kummissarju tat-Taxxi qieghed jghid li ghandu titolu ezekuttiv wara li kien

innotifika lill-espoonenti b'Avviz liema Avviz jinsab anness mal-imsemmija Ittra Ufficcjali;

Illi l-esponenti jirrilevaw li huma qatt ma gew notifikati bl-Avviz li ghalih sar referenza fl-istess Ittra Ufficcjali u percio l-Kummissarju tat-Taxxi naqas milli jimxi u jaderixxi ruhu mal-procedura kontemplata fl-Artikolu 59 tal-Kapitolu 406 tal-Ligijiet ta' Malta, stante li l-espoenti fl-ewwel lok qatt ma gew formalment mitluba biex jaffettwaw xi hlasijiet u wisq anqas kellhom l-opportunita biex igibu prova kuntrarja u fit-tieni lok u in vista tal-fatt li qatt ma gew notifikati bl-Avviz it-terminu ta' tletin (30) jum effettivament qatt ma ghadda.

Illi ghalhekk l-Ittra Ufficjali bin-Numru 4708/19 hija intempestiva, rrita u nulla.

Ghaldaqstant u in vista tas-suespost l-esponenti qeghdin permezz ta' dan ir-rikors odjern, umilment u bir-rispett jitolbu lil din l-Onorabbli qorti joghgobha:

1. *Tiddikjara li l-Ittra Ufficjali bin-numru 4708/19 fl-ismijiet hawn fuq premessi hija intempoestiva irrita u nulla peress li jezistu ragunijiet gravi u validi fil-Ligi;*
2. *Tiddikjara li l-Kummissarju tat-Taxxi m'ghandu l-ebda titolu ezekuttiv u b'hekk l-imsemmi titolu ezekuttiv ma jistax jigi ezegwibbli fil-konfront tar-rikorrenti;*
3. *Fin-nuqqas li din l-Onorabbli Qorti tilqa l-ewwel talbiet, tordna s-sospensjoni tal-Ittra Ufficjali bin-numru 4708/19 u tal-effetti kollha li din l-Ittra Ufficjali ggib maghha nkluz l-ezekuzzjoni ta' titolu ezekuttiv, u dan wara li l-istess Kummissarju tat-Taxxi jottempra ruhu ma dak rikjest mill-Artikolu 59 tal-Kapitolu 406.*

Salv kull provvediment li din l-Onorabbli Qorti joghgobha taghti."

Rat **ir-risposta ġuramentata tal-Kummissarju tat-Taxxi tat-13 ta' Frar 2020**[1] permezz ta' liema tressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

" illi preliminarjament il-Kummissarju esponenti gie notifikat bir-rikors promutur tal-kawza odjerna fl-erbgha u ghoxrin (24) ta' Jannar 2020;
Illi bhala eccezzjoni preliminari l-procedura li giet segwita mhijiex korretta u ghaldaqstant l-ewwel u qabel kollox ir-rikors ghandu jigi dikjarat null peress li l-procedura li kellha tigi uzata hi dik ta' rikors guramentat u dan hekk kif gia deciz minn numru kbir ta' sentenzi, inkluz is-segwenti;

79/2019JZM-Kummissarju tat-Taxxi kontra David Agius (ID 498149M)*- jekk ir-rikorrent ried jattakka t-titolu ezekuttiv tal-Kummissarju tat-Taxxi huwa kellu jaghmel dan billi jipprezenta rikors guramentat u mhux rikors semplici.*

1240/2008GCD-Kummissarju tat-Taxxi Interni vs Martin Cassano*-"L-intimat wieged inter alia illi r-rikors ma jiswiex ghax ma huwa mibni fuq ebda disposizzjoni tal-ligi. Jekk huwa mahsub biex jibda kawza ma sarx fil-forma ta' rikors mahluf kif trid il-Ligi u lanqas sar fil-forma ta' kawza ta' jattanza, ir-rikorrent irid ghallinqas ighid fuq liema disposizzjoni ta' ligi qieghed isejjes ir-rikors.*
(....)
Din l-eccezzjoni tal-intimat hija tajba u jixraq li tintlaqa
(...)
Jidher ghalhekk illi l-ligi ma taghtix ir-rimedju li qieghed jitlob ir-rikorrent b'rikors mhux mahluf, u l-eccezzjoni tal-intimat hija tajba"

[1] Fol 22 et seq

1258/2008GCD-Paul Vella vs Kummissarju tat-Taxxi Interni-"l-intimat wiegeb inter alia illi r-rikors ma jiswiex ghax ma huwa mibni fuq ebda dispozizzjoni tal-ligi. Jekk huwa mahsub biex jibda kawza ma sarx fil-forma ta' rikors kif trid il-ligi, u lanqas ma sar fil-forma ta' kawza ta' jattanza. Ir-rikorrent irid ghallinqas ighid fuq liema dispozizzjoni tal-ligi qieghed isejjes ir-rikors

(...)

Din l-eccezzjoni tal-intimat hija tajba u jixraq illi tintlaqa

(...)

Jidher ghalhekk illi l-ligi ma taghtix ir-rimedju li qieghed jitlob ir-rikorrenti b'rikors mhux mahluf, u l-eccezzjoni tal-intimat hija tajba."

Illi inoltre permezz tal-ittra ufficjali bin-numru 4708/19 datata 28 ta' Novembru 2019, il-Kummissarju tat-Taxxi interpella lil Film Corporation Malta Limited u lil Anastasia Budykho sabiex fi zmien jumejn min-notifika tal-istess ittra ihallsu l-ammont dovut ta' disgha u ghaoxrin elf, disa' mija u sittax -il Ewro u wiehed u tmenin Ewro centezmu (€29,916.81) rapprezentanti ammont dovut minnhom, f'isem il-kumpannija u f'isem id-direttrici personali bhala taxxa fuq il-valur Mizjud skont l-Art 59 tal-Att XXIII tal-1998, bl-ispejjes u bl-imghax skont il-ligi minn meta l-ammont de quo kien dovut sad-data ta pagament effettiv, liema interpellanza saret ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi biex tirrendi ezegwibbli t-titolu ezekuttiv li ghandu l-istess Kummissarju tat-Taxxi kontra l-attur;

Illi l-ittra Ufficcjali surreferita intbghatet ai termini tal-Art 59 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta' Malta u din wara li inharget Avviz tal-Hlas flimkien mal-i"Statement of Taxpayer's Account" mill-Kummissarju tat-Taxxi kontra l-attur.

Illi b'risposta ghall-istqarrija infondata li l-Kummissarju naqas milli isegwi d-disposizzjonijiet tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta' Malta, u cioe, illi l-Avviz ta' Hlas in

kwistjoni qatt ma gie notifikat, l-esponenti jsostni illi n-notifika surreferit saret permezz ta' posta registrata u dan kif ser jigi ppruvat tul ilk-mori tal-kawza u dunque t-taxxa, u interessi huma dovuti fl-intier taghhom;

Illi inoltre Artikolu 73(2) dwar l-avvizi u n-notifiki taghhom jaqra

Kull avviz li huwa mehtieg li jinghata mill-Kummissarju jew minn xi persuna ohra taht dan l-att jista jigi notifikat lil persuna sew personalment sew billi jintbaghat bil-posta. Kemm il-darba ma tingiebx prova kuntrarja, notifika ta' avviz mibghut bil-posta tkun ippruvata permezz ta' evidenza li dak l-avviz kien gie indirizzat u impostat sew u ghandu jitqies li jkun gie notifikat(..)

Illi l-Kummissarju segwa l-procedura ai termini tal-art 59 tal-Kap 406 fejn ma hemm l-ebda kontestazzjoni liema artikolu jghid li-
59(1) Avviz mahrug mill-Kummissarju li juri l-ammont ta' taxxa u penali amministrattiva dovuti minn persuna ghandu jkun xhieda bizzejjed kemm-il darba ma tingiebx prova kuntrarja, li l-ammont ikun diovutlill-Kummissarju minn dik il-persuna u ghandu jikkostitwixxi titolu ezekuttiv fil-kuntest u ghall ghanijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima tat-Tieni Ktieb tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili.
(2) Il-Kummissarju jista jitlob il-hlas ta' kull taxxa u penali amministrattiva li ghandha tithallas minn persuna skont dan l-Att bil-mezz ta' nota ta' talba ghall-hlas, u jekk il-hlas mitlub ma jsirx fi zmien tletin jum mid-data meta dik in-nota ta' talba ghall-hlas tkun giet notifikata lil dik il-persuna, il-Kummissarju jista jghaddi biex jigbor dak il-hlas bis-sahha tat-titolu ezekuttiv imsemmi fis-subartikolu (1) wara jumejn minn notifika lil dik il-persuna ta' talba ghall-hlas li ssir permezz ta' att gudizzjarju(...)

Illi peress li l-Avviz surefferit inhareg mill-Kummissarju kif diga elenkat hawn fuq, u qatt ma gie kkontestat, il-Kummissarju segwa l-procedura koretta ai termini tal-ligi;

Ghaldaqstant, in vista tas-suespost, din l-Onorabbli Qorti ghandha tichad fl-intjier tieghu r-rikors mressaq minn Film Corporation Malta Limited et bl-ispejjes a karigu tal-istess Film Corporation Malta Ltd.

Rat illi l-kawża tħalliet għall-lum għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Kummissarju ntimat[2].

Rat in-Noti ta' Sottomissjonijiet skambjati bejn il-partijiet dwar din l-eċċezzjoni.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Fit-28 ta' Novembru 2019 il-Kummissarju tat-Taxxi preżenta ittra ufficjali bin-numru 4708/19 kontra r-rikorrenti odjerni permezz ta' liema ngħad li huwa għandu titolu eżekuttiv fil-konfront tagħhom in segwitu għal Avviż ta' Ħlas maħruġ fit-8 ta' Frar 2019 fejn l-istess rikorrenti odjerni kienu ntalbu jħallsu s-somma ta' €29,916.81 bħala bilanċ ta' Taxxa fuq il-Valur Miżjud dovut minnhom skont l-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud.

Fid-19 ta' Diċembru 2019 Film Corporation Malta Limited u Anastasia Vladirimovna Budykho ntavolaw il-proċeduri odjerni bil-għan li din il-Qorti –

(i) tiddikjara li l-Ittra Uffiċjali Nru 4708/19 fl-ismijiet premessi hija ntempestiva, irrita u nulla minħabba raġunijiet gravi u validi fil-liġi;

---

[2] Verbal a fol 7

(ii) tiddikjara li l-Kummissarju tat-Taxxi m'għandux titolu ezekuttiv u għalhekk ma jiġi reż esegwibbli fil-konfront tagħhom; u

(iii) fin-nuqqas li jintlaqgħu l-ewwel żewġ talbiet, l-Qorti għandha tordna s-sospensjoni tal-Ittra Uffiċjali msemmija u tal-effetti kollha tagħha nkluż l-eżekuzzjoni ta' titolu eżekuttiv, u dan wara li l-istess Kummissarju jottempra ruħu ma' dak rikjest mill-Artikolu 59 tal-Kap 406 tal-Liġijiet ta' Malta.

Minn naħa tiegħu l-Kummissarju ntimat jilqa' ghat-talbiet tar-rikorrenti kemm permezz ta' eċċezzjoni ta' natura preliminari kif ukoll ohrajn fil-mertu fejn isostni li l-pretensjonijiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt għar-raġunijiet imsemmija fl-istess risposta.

L-ewwel eċċezzjoni preliminari li dwarha ser tingħata s-sentenza tal-lum tgħid hekk –

"....l-proċedura li ġiet segwita mhijiex korretta u għaldaqstant l-ewwel u qabel kollox ir-rikors intavolat għandu jiġi ddikjarat null peress li l-proċedura li kellha tiġi użata hi dik ta' rikors ġuramentat u dan hekk kif diġa' ġie deċiż minn numru kbir ta' sentenzi...."

In sostenn tal-eċċezzjoni tiegħu l-intimat jiċċita dawn is-sentenzi –

Kummissarju tat-Taxxi vs David Agius deċiża fil-31 t'Ottubru 2019

Kummissarju tat-Taxxi Interni vs Martin Cassano deċiża fit-12 ta' Frar 2010

Paul Vella vs Kummissarju tat-Taxxi Interni deċiża fit-30 t'April 2009

Kummissarju tat-Taxxi vs Anthony Mercieca deċiża fis-17 t'April 2018

Kummissarju tat-Taxxi vs Maria Mercieca deċiża fis-17 t'April 2018

Minn naħa l-oħra r-rikorrenti jirribattu li ma kienx hemm l-obbligu legali li l-proċedura odjerna tinbeda b'rikors ġuramentat. Huma wkoll jiċċitaw ġurisprudenza oħra li fiha l-proċeduri nbdew b'sempliċi rikors u mhux b'rikors ġuramentat u mhux talli ma ġiet sollevata ebda eċċezzjoni ta' nullita' mill-intimat Kummissarju talli lanqas il-Qrati *ex officio* ma ssollevaw xi kwistjoni dwar dan.

Il-kawżi ċitati mir-rikorrenti huma –

Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud vs Medairco Ltd et deċiż mill-Qorti tal-Appell fil-11 ta' Novembru 2011

Frank X. Fenech et vs Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud deċiż mill-Qorti tal-Appell fid-29 ta' Novembru 2013

Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud vs Frank V. Fenech deċiż mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Settembru 2012

Ikkunsidrat:

L-ittra uffiċjali 4708/19 mertu tal-proċeduri odjerni inħarġet mill-Kummissarju ntimat ai termini tal-artikolu 59 tal-Att dwar Taxxa fuq il-Valur Miżjud (Kap 406 tal-Liġijiet ta' Malta). Fl-ewwel żewġ sub-artikoli din id-dispożizzjoni tal-liġi tipprovdi li –

"(1) Avviż maħruġ mill-Kummissarju li juri ammont ta' taxxa u penali amministrattiva dovuti minn persuna għandu jkun xiehda biżżejjed, kemm-il darba ma tinġiebx prova kuntrarja, li l-ammont ikun dovut lill-Kummissarju minn dik il-persuna u għandu jikkostitwixxi titolu eżekuttiv fil-kuntest u għall-għanijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

(2) Il-Kummissarju jista' jitlob il-ħlas ta' kull taxxa u penali amministrattiva li għandha titħallas minn persuna skont dan l-Att bil-mezz ta' nota ta' talba għall-ħlas, u jekk il-ħlas mitlub ma jsirx fi żmien tletin jum mid-data meta dik in-nota ta' talba għall-ħlas tkun ġiet notifikata lil dik il-persuna, il-Kummissarju jista' jgħaddi biex jiġbor dak il-ħlas bis-saħħa tat-titolu eżekuttiv imsemmi fis-subartikolu (1) wara jumejn minn notifika lil dik il-persuna ta'talba għall-ħlas li ssir permezz ta' att ġudizzjarju. Meta jiskadi l-perjodu ta' jumejn imsemmi f'dan is-subartikolu, il-Kummissarju jkollu dritt li jirreġistra fir-reġistru pubbliku jew fir-reġistru tal-artijiet, skont il-każ, nota ta' privileġġ għall-ammont mitlub fl-attġudizzjarju u dik in-nota ta' privileġġ tista' tiġi reġistrata minn kull avukat jew nutar."

Jirriżulta, kif anke ssottomettew il-kontendenti odjerni, li eċċezzjonijiet simili diġa' ġew mistħarrġa mill-Qrati diversi drabi u fil-maġġor parti tagħha l-ġurisprudenza in materja hija konsistenti.

Il-Qorti tqis li għandha tirreferi għas-segwenti ġurisprudenza:

1. Kummissarju tat-Taxxi vs Steven Delicata pro et noe deċiż fit-30 ta' Jannar 2020 -

"12. Jirriżulta illi r-rikorrenti, fis-sottomissjonijet tagħhom, jikkontendu illi l-azzjoni odjerna hija intiża sabiex tattakka Ittra Uffiċjali illi tikkostitwixxi u tikkwalifika bħala Att Eżekuttiv ai termini tal-Artikolu 281 tal-Kap 12, liema Atti eżekuttivi jistgħu jiġu attakkati abbażi tal-Artikolu 281 tal-Kap 12 b'sempliċi rikors, u mhux meħtieġ rikors ġuramentat.

13. Jirriżulta, di fatti, illi r-rikorrenti jikkontendu illi "l-azzjoni tal-esponenti ma hijiex intiża sabiex tattakka t-titolu eżekuttiv naxxenti mill-Avviz li għalih issir referenza fl-Ittra Uffiċjali iżda sabiex tattakka l-att eżekuttiv li permezz tiegħu qiegħed jintalab li t-titolu eżekuttiv allegat .. jiġi reż eżegwibbli".

14. Jirriżulta, mill-banda l-oħra, illi l-Kummissarju tat-Taxxi jikkontendi li, skond l-Artikolu 161 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta, "(1) Fil-Qrati Superjuri u talMaġistrati f'Malta u Għawdex, il-proċediment ordinarju jitmexxa b'rikors iżda f'dawk superjuri għandu jkun ġuramentat; (2) Il-proċedimenti jistgħu jitmexxew b'rikors fil-każijiet preskritti bi jew skont xi liġi. "

15. L-Kummissarju tat-Taxxi jikkontendi illi, la darba l-Ittra Uffiċjali inħarġet a tenur tal-Artikolu 59 (2) tal-Kap 406, liema artikolu tal-Liġi ma jipprovdix li tali Ittra Uffiċjali tista' tiġi opposta b'rikors mhux maħluf, għaldaqstant, kwalsiasi azzjoni kellha ssir b'rikors maħluf a tenur tal-Artikolu 166 (1) tal-Kap 12.

*16. Jirriżulta illi, in sostenn tal-argumentazzjoni tiegħu, l-Kummissarju tat-Taxxi Interni jagħmel referenza għall-każ "**Outwest Limited vs il-Kummissarju tatTaxxi**" (994/16 JRM deċiża 27 ta' Marzu 2018), u għall-każ "**Il-Kummissarju tatTaxxi vs David Agius et**" (79/19 JZM deċiża 31 ta' Ottubru 2019", fejn tali argumentazzjoni ġiet aċċettata mill-Qrati.*

Konsiderazzjonijiet

17. Jirriżulta lil dina l-Qorti illi l-ewwel u qabel kollux, għandu jitqies dak illi jipprovdi l-Artikolu 59 tal-Kap 406 tal-Liġijiet ta' Malta.

18. Jirriżulta illi l-Artikolu 59(1) tal-Kap 406 jipprovdi illi Avviż maħruġ mill-Kummissarju li juri ammont ta' taxxa u penali amministrattiva dovuti għandhom, sakemm mhux ikkontestati, "jikkostitwixxi titolu eżekuttiv fil-kuntest u għall-għanijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi ta' Organiżazzjoni u Proċedura Ċivili."

19. Jirriżulta, sussegwentement, Artikolu 59(2) tipprovdi għall-żewg stadji fil-ġbir ta' tali taxxa. L-ewwel stadju huwa fejn il-Kummissarju tat-Taxxi jitlob il-ħlas permezz ta' Talba għall-Ħlas, liema ħlas għandu jsir fi żmien 30 ġurnata. It-tieni stadju huwa meta, wara li jiskadu t-tletin ġurnata u ma jsirx ħlas, il-Kummissarju tat-Taxxa jinnotifika t-Talba għall-Ħlas permezz ta' att ġudizzjarju li, wara jumejn min-notifika, jippermetti lill-Kummissarju tat-Taxxi jiġbor il-flejjes dovuti bissaħħa ta' Titolu Eżekuttiv.

*20. Jirriżulta illi hawnhekk il-Qorti tħoss illi għandha tagħmel referenza għar-raġunament imqajma minn dina l-Qorti, diversament ippresjeduta, fil-każ fuq imsemmi "**Outwest Limited vs Kummissarju tat-Taxxi**", fejn qalet is-segwenti dwar azzjoni identika għal dik hawn ikkunsidrata:*

Illi ma hemm l-ebda ħjiel ta' dubju li l-azzjoni ta' Outwest la hija mressqa taħt l-Artikolu 466 tal-Kap 12 u lanqas taħt l-Artikolu 281 tal-istess Kodiċi (li huma żewġ suriet ta' proċedura fejn il-liġi nnifisha tgħid li jistgħu jitressqu b'rikors 'sempliċi' u mhux b'rikors maħluf). Dan jingħad għaliex filwaqt li l-Artikolu 466 tal-Kodiċi huwa maħsub milli jżomm pretensjoni ta' dipartiment tal-Gvern milli ssir titolu eżekuttiv, il-proċedura maħsuba taħt l-Artikolu 281 hija mfassla biex tattakka atti eżekuttivi u mhux titoli eżekuttivi li jkunu diġa` miksuba. Tajjeb li wieħed jiċċara wkoll li l-artikolu 281 jitkellem dwar proċedura biex tattakka atti eżekuttivi. L-atti eżekuttivi magħrufa mil-liġi huma dawk li jissemmew b'mod tassativ fl-Artikolu 273 tal-Kodiċi tal-Proċedura. Ittra uffiċjali bħal dik mibgħuta mill-Kummissarju lil Outwest mhijiex att eżekuttiv u lanqas titolu eżekuttiv, imma hija l-proċedura maħsuba mil-liġi biex tirrendi eżegwibbli kull titolu eżekuttiv ieħor li mhuwiex sentenza;

21. Jirriżulta, fil-każ odjern, illi l-azzjoni intentata mir-rikorrenti hija sabiex tikkontesta l-Ittra Uffiċjali ppreżentata mill-Kummissarju tat-Taxxi.

22. Jirriżulta wkoll illi l-Ittra Uffiċjali li wasslet sabiex tinbeda l-proċeduri odjerni, kienet rikjesta, skond l-Artikolu 59 (2) tal-Kap 406, sabiex jiġi eżegwit

it-Titolu eżekuttiv ġia fil-pussess tal-Kummissarju hekk kif l-Avviż ma ġiex ikkontestat skond il-Liġi.

23. Jirriżulta illi, b'analoġija, dak kkontemplat fl-Artikolu 59 (2) tal-Kap 406 huwa wkoll ikkontemplat fl-Artikolu 256 (2) tal-Kap 12 illi jgħid li "l-eżekuzzjoni ta' kull titolu eżekuttiv ieħor ma tistax issir ħlief wara jumejn għall-anqas min-notifika ta' sejħa għall-ħlas magħmula b'att ġudizzjarju"

24. Jirriżulta, għalhekk, illi l-Ittra Uffiċjali li qegħdin jattakkaw ir-rikorrenti ma hijiex Att Eżekuttiv, kif ikkontemplat fl-Artikolu 281 tal-Kap 12, iżda hija biss dik in-notifika, rikjesta mill-Liġi, sabiex titolu eżekuttiv jiġi eżegwit – għalhekk, tali Ittra Uffiċjali ma tistax titqies bħala att eżekuttiv illi jista' jiġi attakkat kif ikkontemplat fl-Artikolu 281, kif jikkontendu r-rikorrenti.

25. Jirriżulta illi, fil-każ odjern, l-azzjoni tar-rikorrenti biex jattakkaw l-Ittra Uffiċjali, irrispettivament minn jekk setgħetx issir b'suċċess jew le, kellha ssir permezz ta' Rikors Ġuramentat u mhux, bħalma ġara fil-każ odjern, b'rikors sempliċi.

26. Għalhekk, l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Kummissarju tat-Taxxi timmerita illi tintlaqa'."

2. Il-Kummissarju tat-Taxxi vs Emanuel Said deċiż fis-26 ta' Ġunju 2020 –

*"**4.** Il-Qorti qieset sewwa il-posizzjonijiet kontrastanti li ħadu l-partijiet fin-noti ta' osservazzjonijiet tagħhom. Il-Qorti ikkunsidrat li l-artikolu 466 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta ma hux applikabbli għall-każ odjern. Il-Qorti taqbel perfettament mat-tagħlim ermenawtiku li jagħmel referenza għalihom il-Kummissarju tat-Taxxa partikularment is-**Sentenza fl-ismijiet Outwest Limited -vs- Kummissarju tat-Taxxi Interni tas-27 ta' Marzu 2018.***

*__5.__ Emanuel Said qiegħed jittenta jattakka l-ittra uffiċjali fuq imsemmija bir-rikors abbażi tal-artiklu 466 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta (ara dikjarazzjoni magħmula fis-seduta tat-23 ta' Settembru, 2019). Iżda jidher ċar, li l-artikolu li abbażi tiegħu inħarġet l-ittra uffiċjali huwa l-artikolu 59 tal-Kap 406 tal-liġijiet ta' Malta. L-artikolu 466 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta jirreferi ġenerikament għad-Dipartimenti tal-Gvern u di piu', irid ukoll ikun akkumpanjat minn dikjarazzjoni maħlufa mill-Kap tad-Dipartiment. Di fatti l-artikolu 466(2) tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta terġa' u tgħid jagħmilha ċara li dak li jkun jista' jikkontesta t-talba fi żmien għoxrin ġurnata minn notifika **ta' dik id-dikjarazzjoni**. Dan ma hux il-każ li għandha quddiemha u lanqas ma r-rikorrent qiegħed*

jattakka l-imsemmija ittra uffiċjali għax ma tissodisfax ritwalment il-proċedura taħt dan l-artikolu. Imma anke li kieku, dan l-artikolu mhux applikabbli.

6. *Il-Qorti tifhem, li fejn jistgħu ikunu salvati l-atti, hekk għandu jiġri. Huwa għalhekk, li l-artikolu 164 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta in suċċint jipprovdi, li dak li għandu jinġieb b'rikors ġuramentat ma jistax jinġieb b'sempliċi rikors. Mentri, fil-każ ta' dak li anke fejn il-liġi tipprovdi espressament li għandu jinġieb b'rikors, jista' ukoll jinġieb b'rikors ġuramentat (ara* ***Sentenza tal-Prim' Awla Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali) tad-9 ta' Lulju 2019 per Imħallef Grazio Mercieca flismijiet J&C Properties Ltd -vs- Avukat Ġenerali****). Dan ifisser, li fejn il-liġi ma tipprovdiex x'għandha tkun il-forma tal-proċedura sabiex jinġieb att, ir-regola ġenerali u imprexxendibbli hija dik tar-rikors Ġuramentat.*

7. *Fl-aħħar nett huwa indubitat, li l-Kap 406 tal-liġijiet ta' Malta huwa liġi speċjali. Kull liġi speċjali, in omaġġ tal-prinċipju tal-prologomena legali, lex specialis derogat generalis, tidderoga minn dik ġenerali, li f'dan il-każ huwa l-artikolu 466 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta. Għalhekk bħala liġi speċjali, dak li qiegħed jitlob ir-rikorrent kellu jitolbu bil-forma aktar solenni tar-rikors ġuramentat.*

8. *Għalhekk il-Qorti ser tkun qegħdha tilqa' l-ewwel risposta ossia eċċezzjoni tal-Kummissarju tat-Taxxi mingħajr ħtieġa li tinvesti l-bqija tar-rikors."*

3. Outwest Ltd vs Il-Kummissarju tat-Taxxi deċiża fis-27 ra' Marzu 2018 -

*"Illi għal dak li jirrigwarda t-**tieni eċċezzjoni preliminari**, il-Kummissarju jqis li tali nuqqas seħħ għaliex Outwest mexxiet din il-kawża b'sempliċi rikors minflok b'Rikors Maħluf. L-eċċezzjoni għalhekk tinbena fuq id-disposizzjoni tal-artikolu 789(1)(ċ) u (d) b'rabta mal-artikolu 161 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Irid jingħad li l-Kummissarju jipprova jħaddem difiżi b'żewġ għanijiet: l-ewwel waħda trid li la darba Outwest ma ikkontestatx l-istejjem, ma huwiex mogħti lilha li issa tikkontestahom f'dan l-istadju meta l-Kummissarju jgawdi minn titolu eżekuttiv; it-tieni waħda hi li l-proċedura magħżula minn Outwest mhijiex dik li trid il-liġi. Il-Qorti sejra tqis biss it-tieni linja billi, fil-fehma tagħha, l-ewwel waħda hija attakk fuq il-fondatezza tal-pretensjonijiet ta' Outwest fil-mertu u tmur lil hinn minn dak li jmissha tistħarreġ din il-Qorti fl-eċċezzjoni preliminari taħt eżami;*

Illi, min-naħa l-oħra, Outwest tisħaq li mxiet ritwalment tajjeb u sejset din il-fehma fuq il-fatt li, f'każijiet oħra, intużat l-istess proċedura u ma tqajmitx

leċċezzjoni tan-nuqqas ta' siwi tal-att promotur. Tgħid wkoll li l-azzjoni tressqet għall-finijiet ta' l-artikolu 59 tal-Kapitolu 406, u ladarba l-proċedura taħt is-subartikolu (2) tiegħu hija ntiza biex titolu eżekuttiv jiġi reż eżegwibbli, il-kontestazzjoni ta' dak it-titolu trid tiġi diretta quddiem din il-Qorti Ċivili, kif adita mill-istess Kummissarju permezz ta' l-ittra uffiċjali mertu ta' din il-kawża;

Illi l-liġi tgħid li, bla ħsara għal meta att jista' jissewwa taħt id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 175 tal-Kap 12, ikun hemm nullita` jekk kawża li jmissha tinġieb b'rikors maħluf, tinġieb minflok permezz ta' xi att ġudizzjarju ieħor. Il-liġi tgħid ukoll li, quddiem din il-Qorti, il-proċediment ordinarju jitmexxa b'rikors maħluf u jistgħu jitmexxew b'rikors f'każijiet preskritti bi jew skond xi liġi;

Illi, min-naħa l-oħra, il-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta huwa għal kollox sieket dwar kif l-att ġudizzjarju (f'dan il-każ ittra uffiċjali bħal dik mibgħuta lil Outwest mertu tal-kawża) jista' jiġi oppost. Minn qari tal-liġi, isegwi għalhekk li l-att irid ikun ir-Rikors Maħluf u l-użu ta' rikors la huwa preskritt u lanqas joħroġ minn xi liġi;

Illi ma hemm l-ebda ħjiel ta' dubju li l-azzjoni ta' Outwest la hija mressqa taħt l-artikolu 466 tal-Kap 12 u lanqas taħt l-artikolu 281 tal-istess Kodiċi (li huma żewġ suriet ta' proċedura fejn il-liġi nnifisha tgħid li jistgħu jitressqu b'rikors 'sempliċi' u mhux b'rikors maħluf). Dan jingħad għaliex filwaqt li l-artikolu 466 tal-Kodiċi huwa maħsub milli jżomm pretensjoni ta' dipartiment tal-Gvern milli ssir titolu eżekuttiv, il-proċedura maħsuba taħt l-artikolu 281 hija mfassla biex tattakka atti eżekutivi u mhux titoli eżekutivi li jkunu diġa` miksuba. Tajjeb li wieħed jiċċara wkoll li l-artikolu 281 jitkellem dwar proċedura biex tattakka ***atti*** *eżekutivi. L-atti eżekutivi magħrufa mil-liġi huma dawk li jissemmew b'mod tassativ fl-artikolu 273 tal-Kodiċi tal-Proċedura. Ittra uffiċjali bħal dik mibgħuta mill-Kummissarju lil Outwest mhijiex att eżekuttiv u lanqas titolu eżekuttiv, imma hija l-proċedura maħsuba mil-liġi biex tirrendi eżegwibbli kull titolu eżekuttiv ieħor li mhuwiex sentenza;*

Illi min-naħa l-oħra, ladarba l-azzjoni ta' Outwest hija dik li tattakka l-"pretensjoni dedotta fl-ittra uffiċjali" (jiġifieri l-ammont mitlub fl-Avviż ta' Ħlas li kien inħareġ qabel), allura l-proċedura xierqa, kif sewwa jissottometti l-Kummissarju fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu, kellha tkun dik b'Rikors Maħluf kif jipprovdi l-artikolu 161(1) tal-Kodiċi tal-Proċedura;

Illi mid-daqqa t'għajn, joħroġ ċar li l-att ġudizzjarju mressaq minn Outwest bl-ebda mod ma jista' jitqies bħala Rikors Maħluf kif l-artikolu 156 tal-Kap 12 jitlob li jkun, u minħabba tali nuqqas, jgħodd dak li jgħid l-artikolu 164(1) talKapitolu 12 marbut ma' dak li jrid l-artikolu 789(1) tal-istess Kodiċi. L-anqas jista jingħad li tista' ssir xi ħaġa biex issalva l-att kif maħsub fil-proviso tal-imsemmi artikolu 789(1) jekk mhux billi l-att jerġa' jitressaq għal kollox mill-ġdid;

Illi għal dawn ir-raġunijiet, it-tieni eċċezzjoni preliminari tal-Kummissarju intimat sejra tintlaqa';"

4. Il-Kummissarju tat-Taxxi vs Carmel sive Charles Borg pro et noe deċiż mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Jannar 2021

"10. Illi din hija kawża li biha l-appellant ried jattakka u jwaqqa' talba magħmula f'ittra uffiċjali mibgħuta lilu mill-Kummissarju kemm f'ismu personali u kif ukoll lilu bħala direttur tal-kumpanija Aluminium Extrusions Limited għall-finijiet tal-Artikolu 59 tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud, u għat-tħassir tat-titolu eżekuttiv vantat mill-istess Kummissarju fil-konfront tiegħu u tal-imsemmija kumpanija. L-appellant jgħid li l-ittra uffiċjali li biha l-Kummissarju talab mingħandu l-ħlas ta' erbgħa u tmenin elf, sitt mija u tnejn u eletin ewro u erbgħa u ħamsin ċenteżmu (€84,632.54), ma tiswiex għaliex, fost oħrajn, nieqsa mill-formalita` meħtieġa li twassal għal ksur tal-jeddijiet tiegħu ta' smigħ xieraq kif imħarsin kemm taħt il-Kostituzzjoni kif ukoll taħt il-Konvenzjoni. Jgħid ukoll li l-ammont mitlub mhux dovut. Talab li l-Ittra Uffiċjali tinstab ma tiswiex, u għaldaqstant null u bla effett, kif ukoll li l-ammont pretiż mhux dovut. L-ewwel Qorti sabet li l-kawża kif imressqa hija nulla billi tressqet b'rikors sempliċi flok b'rikors ġuramentat;

11. Illi l-appellant iressaq ***tliet aggravji*** *mis-sentenza appellata: l-ewwel, li l-ewwel Qorti żbaljat meta qieset li l-azzjoni kellha titressaq b'rikors maħluf minflok b'rikors sempliċi.....*

12. Illi dwar ***l-ewwel aggravju****, din il-Qorti trid tqis x'kienet tgħid sewwa l-eċċezzjoni li dwarha ngħatat is-sentenza appellata u kif ukoll liema kien l-att li l-appellant ried jattakka meta ressaq din il-kawża. Huwa ċar li lkwestjoni tintrabat mal-proċedura magħżula mill-appellant u dwar jekk hijiex dik li trid il-liġi. Dan*

qiegħed jingħad għaliex, f'dan l-ewwel aggravju tiegħu, l-appellant jagħmilha ċara li huwa ressaq l-azzjoni tiegħu taħt issaħħa ta' dak li jipprovdi l-Artikolu 466(2) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta u qiegħed jilmenta li l-ewwel Qorti ma żammitx ma' dak li kienet tgħid l-ewwel eċċezzjoni. Mis-sottomissjonijiet tiegħu fir-Rikors tal-Appell u wkoll minn dawk li ressaq quddiem l-ewwel Qorti qabel ma ngħatat issentenza appellata, huwa ċar li l-appellant ried jattakka l-ittra uffiċjali, kif tixhed l-intestatura tal-proċedura tallum. L-appellant jisħaq li hija l-liġi nnifisha li titlob li azzjoni taħt l-Artikolu 466 tal-Kodiċi tal-Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili tinbeda b'rikors, u għalhekk, l-eċċezzjoni mqajma millKummissarju ma messhiex intlaqgħet;

13. Illi, min-naħa tiegħu, il-Kummissarju jgħid li l-proċedura mnedija mill-appellant kienet ħażina, għaliex l-att li kien qiegħed jattakka ma jaqax fost dawk id-dikjarazzjonijiet li jaħseb għalihom l-Artikolu 466 fuq imsemmi. Minħabba f'hekk, jisħaq li l-ewwel Qorti ma kellhiex għażla oħra ħlief li tilqa' l-eċċezzjoni tan-nullita` tal-att;

14. Illi l-liġi tgħid li, bla ħsara għal meta att jista' jissewwa taħt iddispożizzjonijiet tal-Artikolu 175 tal-Kapitolu 12, ikun hemm nullita` jekk kawża li jmissha tinġieb b'rikors maħluf, tinġieb minflok permezz ta' xi att ġudizzjarju ieħor. Il-liġi tgħid ukoll li, quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, il-proċediment ordinarju jitmexxa b'rikors maħluf u jista' jitmexxa b'rikors sempliċi f'każijiet preskritti bi jew skond xi liġi;

15. Illi, min-naħa l-oħra, il-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta huwa għal kollox sieket dwar kif tista' ssir oppożizzjoni għall-att ġudizzjarju (f'dan il-każ, ittra uffiċjali bħal dik mibgħuta lill-appellant mertu tal-kawża) li jintbagħat lil persuna taxxabbli. Minn qari tal-liġi, isegwi għalhekk li att li bih tali persuna tkun trid tilqa' għat-talba tal-ħlas irid ikun ir-Rikors Maħluf u l-użu ta' rikors sempliċi la huwa preskritt u lanqas joħroġ minn dik il-liġi speċjali;

16. Illi l-appellant jgħid li l-azzjoni tressqet taħt l-Artikolu 466 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, u għaldaqstant mhux il-każ li l-azzjoni kellha tinbeda b'rikors maħluf. Il-Qorti tifhem l-argument tal-appellant iżda, fil-fehma tagħha, ma ssibux tajjeb biżżejjed biex isostni l-aggravju tiegħu. Dan jingħad għaliex in-nullita` eċċepita mill-Kummissarju tirrigwarda l-effikaċja tal-proċedura

magħżula mill-appellant. Formalment, ma hemmx dubju li proċedura mressqa taħt l-imsemmi artikolu titressaq b'rikors sempliċi. Imma l-eċċezzjoni attakkata kellha – kif l-ewwel Qorti tabilħaqq għamlet – tħares lejn dak li l-appellant kien ippremetta u talab fl-att li bih fetaħ din il-kawża. L-eżami li wettqet l-ewwel Qorti biex tqis is-siwi tal-eċċezzjoni preliminari li qajjem il-Kummissarju kellu jsir fil-qafas ta' dawk il-premessi u tat-talbiet li ħarġu minnhom. Huwa ċar li l-għan tal-appellant ma kienx li jsib nullità formali fl-ittra uffiċjali li ntbagħtet, imma li jattakka s-siwi u l-eżistenza tat-titolu eżekuttiv tal-istess Kummissarju;

17. Illi l-att ġudizzjarju li bih ġie notifikat l-appellant inħareġ skond id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 59 tal-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta u dan jissemma b'mod espress f'dak l-att ġudizzjarju. Meta l-Kummissarju ħareġ dik l-ittra, huwa kien igawdi diġa` titolu eżekuttiv minn żmien qabel bagħat dak l-att u dan bis-saħħa tal-Avviż tal-Ħlas li kien intbagħat lill-appellant. Fl-ittra uffiċjali l-Kummissarju jagħti jumejn żmien lill-appellant sabiex iħallas l-ammont mitlub, liema żmien joħroġ mis-subinċiż (2) tal-Artikolu 59, u fin-nuqqas kien ser jipproċedi biex jeżegwixxi t-titolu li diġa` għandu;

18. Illi, għall-kuntrarju, il-proċedura maħsuba taħt l-Artikolu 466 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili għandha l-għan li żżomm milli pretensjoni ta' dipartiment tal-Gvern magħmula b'att ġudizzjarju li miegħu jkollu mehmuża dikjarazzjoni maħlufa ssir titolu eżekuttiv, fejn it-titolu jinkiseb biss jekk ma ssirx kontestazzjoni fiż-żmien li tagħti l-liġi jew jekk il-kontestazzjoni ma tirnexxix. Għalhekk, l-ittra uffiċjali mibgħuta taħt l-Artikolu 466(2) hija att meħtieġ li takkumpanja pretensjoni li ssir titolu eżekuttiv jekk ma tkunx attakkata fiż-żmien; filwaqt li l-ittra uffiċjali mibgħuta mill-Kummissarju taħt l-Artikolu 59(2) tal-Kapitolu 406 hija waħda mitluba mil-liġi biex titolu eżekuttiv li m'huwiex sentenza jista' jsir eżegwibbli. F'dan il-każ, il-proċedura xierqa, kif sewwa jissottometti l-Kummissarju fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu, kellha tkun dik b'Rikors maħluf kif jipprovdi l-Artikolu 161(1) tal-Kodiċi tal-Proċedura, għaliex dan huwa l-mod li wieħed jista' jattakka s-siwi ta' titolu eżekuttiv;

19. Illi fiċ-ċirkostanzi, jgħodd dak li jgħid l-Artikolu 164(1) tal-Kapitolu 12 marbut ma' dak li jrid l-Artikolu 789(1) tal-istess Kodiċi. Lanqas jista' jingħad li tista' ssir xi ħaġa biex issalva l-att kif maħsub fil-proviso talimsemmi Artikolu 789(1) jekk mhux billi l-att jerġa' jitressaq għal kollox mill-ġdid. Għandu jingħad li, sa dakinhar li tressaq ir-rikors promotur, din il-kwestjoni kienet mistħarrġa

mill-Qrati fuq medda ta' żmien[3] *u ngħataw deċiżjonijiet fil-biċċa l-kbira konsistenti ma' xulxin (kif ukoll rilevati mill-ewwel Qorti fis-sentenza appellata);*

20. Illi għal dawn ir-raġunijiet, l-ewwel aggravju tal-appellant mhux ser jintlaqa';"

Ir-rikorrenti odjerni isostnu li l-Kap 406 jipprovdi għal proċedimenti u rimedji li huma *ad hoc* u *sui generis* u ladarba f'dak l-Att il-leġislatur ma nsistiex li l-proċedura kellha tkun mibdija permezz ta' rikors ġuramentat allura m'hemmx obbligu li proċeduri bħal dawk odjerni għandhom jinbdew b'rikors ġuramentat.

Applikati l-prinċipji ġurisprudenzjali ċitati mill-Qorti għall-każ tal-lum, il-Qorti ma tistax tilqa' din is-sottomissjoni tar-rikorrenti.

Il-Qorti tqis li -

i. L-ittra uffiċjali mertu tal-proċeduri odjerni saret sabiex jiġi reż eżegwibbli titolu eżekuttiv li l-Kummissarju ntimat kien diġa' akkwista wara li l-Avviż ta' Ħlas flimkien mal-*i"Statement of Taxpayer's Account"* maħruġ fit-8 ta' Frar 2019 ma ġiex kontestat skont il-proċedura stabbilita mill-liġi;

ii. L-azzjoni ntavolata mir-rikorrenti odjerni la tista' titqies li saret ai termini tal-artikolu 466 tal-Kap 12 u lanqas ai termini tal-artikolu 281 tal-istess Att (liema artikoli jippermettu proċedura mibdija permezz ta' rikors sempliċi u mhux neċessarjament rikors ġuramentat). L-għan tal-artikolu 466(2) huwa li jwaqqaf talba għal ħlasijiet magħmula minn Dipartimenti tal-Gvern milli ssir titolu eżekuttiv. L-għan tal-artikolu 281 huwa li jiġi attakkat att eżekuttiv. Filwaqt li, kif ingħad, il-mertu odjern jirrigwarda titolu eżekuttiv li diġa' nkiseb mill-Kummissarju ntimat u l-ittra uffiċjali li r-rikorrenti odjerni qegħdin jattakkaw la hi att eżekuttiv u lanqas titolu eżekuttiv iżda proċedura ta' notifika kontemplata fil-liġi biex tirrendi eżegwibbli t-titolu eżekuttiv diġa' eżistenti;

[3] Ara, b'eżempju, App. Ċiv. **28.5.2010** fil-kawża fl-ismijiet ***Joseph Gatt v. Kummissarju tat-Taxxi Interni*** ; u P.A. AE **20.5.2013** fil-kawża fl-ismijiet ***Joseph Vassallo pro et noe v. Il-Kummissarju tat-Taxxi*** fost oħrajn

iii. Jiġi rilevat li skont l-artikolu 161 tal-Kap 12 –

"(1) Fil-Qrati Superjuri u tal-Maġistrati f'Malta u Għawdex, il-proċediment ordinarju jitmexxa b'rikors iżda f'dawk superjuri għandu jkun ġuramentat.

(2) Il-proċedimenti jistgħu jitmexxew b'rikors fil-każijiet preskritti bi jew skont xi liġi."

Filwaqt li l-artikolu 164 tal-Att imsemmi jkompli jgħid li -

"(1) Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 175, ikun hemm nullità jekk kawża illi jmissha tinġieb b'rikors ġuramentat jew b'rikors ta' appell minflok tinġieb permezz ta' xi att ġudizzjarju ieħor.

(2) Ma hemmx nullità jekk kawża illi jmissha tinġieb b'rikors minflok tinġieb b'rikors ġuramentat:"

Minn dan isegwi li f'dawk l-istanzi fejn il-liġi ma tispeċifikax liema għandha tkun il-forma li biha għandha tinbeda l-proċedura fil-Qorti ir-regola hija li din għandha tinbeda b'rikors ġuramentat.

Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-Qorti tikkonkludi li l-proċedura li r-rikorrenti odjerni kellhom isegwu sabiex jattakkaw l-ittra uffiċjali maħruġa mill-Kummissarju ntimat kellha tinbeda permezz ta' rikors ġuramentat u mhux b'sempliċi rikors u kwindi l-eċċezzjoni tal-intimat hija ġustifikata.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta u tiddeċiedi l-proċeduri odjerni billi tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Kummissarju intimat u għaldaqstant tiċħad ir-rikors tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra tagħhom.

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imħallef

Victor Deguara
Dep. Reġ.